

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 473/2014-62

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], pre namietané porušenie čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 To 13/2010 v súvislosti s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi, ako aj čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 v súvislosti s právom na súdnu ochranu a právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi a takto

r o z h o d o l :

1. Najvyšší súd Slovenskej republiky unesením sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2014 p o r u š i l základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a na zákonného sudcu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnášť eur a deväťdesiatosem centov), ktorú j e Najvyšší súd Slovenskej republiky p o v i n n ý vyplatiť na účet [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 473/2014-28 z 30. júla 2014 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 To 13/2010 v súvislosti s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi, ako aj čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 v súvislosti s právom na súdnu ochranu a právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ podaním právnej

zástupkyne z 8. decembra 2014 a najvyšší súd vo vyjadrení z 12. januára 2015 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 T 33/02-6553 zo 14. decembra 2004 bol sťažovateľ uznaný za vinného z viacčinného súbehu trestných činov výtržníctva podľa § 202 ods. 1, ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 a vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením do III. nápravno výchovnej skupiny. Vo zvyšnej časti obžaloby bol podľa § 226 písm. a) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby, pretože bolo dokázané, že sa skutok nestal. Na základe odvolania sťažovateľa a prokurátora rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 44/2005 z 23. novembra 2005 bol rozsudok krajského súdu zrušený vo výrokoch o uznaní viny a o uložení trestu s tým, že v uvedenom rozsahu bola vec vrátená na ďalšie konanie. Zároveň odvolanie prokurátora smerujúce proti oslobodzujúcej časti rozsudku bolo zamietnuté.

Novým rozsudkom krajského súdu č. k. 2 T 33/02-7237 z 2. mája 2007 bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby s tým, že skutok nebol trestným činom. Na základe odvolania prokurátora uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008 bol rozsudok krajského súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Napokon rozsudkom krajského súdu č. k. 2 T 33/02-7408 z 25. mája 2010 bol sťažovateľ uznaný za vinného v rovnakom rozsahu ako v prvom rozsudku krajského súdu zo 14. decembra 2004 a bol mu s použitím § 40 ods. 1 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny. Na základe odvolania sťažovateľa a prokurátora rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011 bol rozsudok krajského súdu zrušený vo výroku o treste s tým, že sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením do III. nápravno výchovnej skupiny.

Sťažovateľ 14. júna 2011 podal proti rozsudku najvyššieho súdu sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej inter alia namietal porušenie základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 343/2011-18 z 13. septembra 2011 bola sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu vyplývajúci zo skutočnosti, že sťažovateľom označené porušenie práva na zákonného sudcu je možné subsumovať pod dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, čo znamená, že proti rozsudku najvyššieho súdu môže sťažovateľ podať ešte dovolanie, a preto oprávnenie a povinnosť poskytnúť ochranu označenému právu sťažovateľa má najvyšší súd v rámci dovolacieho konania.

V zmysle právneho názoru ústavného súdu podal sťažovateľ 3. júna 2013 dovolanie. Vyplýva z neho, že namietal jednak nesprávne zloženie odvolacieho senátu najvyššieho súdu, a to tak v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 12/2007, ako aj v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 13/2010 [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], ako aj nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Nezákonnosť v zložení odvolacích senátov najvyššieho súdu rozhodujúcich pod sp. zn. 2 To 12/2007 a sp. zn. 2 To 13/2010 videl v tom, že pôvodne, teda pri prvotnom rozhodovaní najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu pod sp. zn. 3 To 44/2005 (uznesenie z 23. novembra 2005), bola vec pridelená v súlade s rozvrhom práce na rok 2005 do senátu 3 To. Následne pri opätovnom rozhodovaní v odvolacom konaní proti rozsudku krajského súdu z 2. mája 2007 bola už vec pridelená na rozhodnutie inému senátu (senátu 2 To), a to bez existencie právne významného, odôvodneného a vecného dôvodu v rozpore s pravidlami stanovenými pre pridelovanie vecí na rozhodovanie v zmysle rozvrhu práce [čl. IV bod 1 a 2 písm. a) a b)], resp. v zmysle čl. 3 ods. 6 rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 291/2006 Z. z. (ďalej len „rokovací poriadok“). V zmysle čl. IV bodu 1 rozvrhu práce na rok 2007 „*zastupovanie sudcu (predsedu senátu) sa uplatní v prípade vylúčenia sudcu z prerokovania a rozhodovania vecí alebo výskytu takých okolností na strane sudcu (predsedu senátu), ktorému krátkodobo*

alebo dlhodobo (spravidla na čas presahujúci šesť týždňov) bránia alebo budú brániť v riadnom výkone činnosti v senáte. V zmysle čl. IV bodu 2 písm. a) predsedu senátu vo funkcii predsedu senátu zastupuje v poradí ďalší predseda tohto senátu uvedený v osobitnej časti rozvrhu práce. Ak to nie je možné, zastúpi ho predseda senátu zo senátu s nasledujúcim vyšším poradovým číslom. Zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom“. V zmysle čl. IV bodu 2 písm. b) „ak predsedu senátu nemôže zastúpiť predseda senátu podľa písm. a), zastupujú ich podľa uvedených kritérií členovia senátu s ďalším vyšším poradovým číslom.“. Podľa čl. 3 ods. 6 rokovacieho poriadku „ak bude na najvyššom súde vec, ktorá bola vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená tomu senátu, ktorému bola pôvodne pridelená. Ak taký senát v pôvodom zložení už neexistuje, pridelí sa vec náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom podľa rozvrhu práce.“. Z naposledy citovaného ustanovenia podľa sťažovateľa vyplýva, že pri opätovnom pridelovaní veci (odvolania) na rozhodnutie boli porušené pravidlá stanovené pre pridelovanie vecí, keď bez existencie relevantného skutkového dôvodu predpokladaného v ustanovení čl. IV bodu 1 rozvrhu práce na rok 2007 došlo k odňatiu veci z rozhodovania pôvodného senátu 3 To (ktorému vec napadla pri prvom odvolaní) do iného senátu 2 To. Nerešpektovali sa pritom ani kritériá podľa čl. IV bodu 2 rozvrhu práce na rok 2007. Táto nezákonnosť pri pridelovaní veci v roku 2007 postihuje aj následné pridelenie veci v roku 2010 v súvislosti s rozhodovaním o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 25. mája 2010, pretože i v tomto prípade bola vec pridelená senátu 2 To, hoci správne mal o veci vzhľadom na už uvedené skutočnosti rozhodovať senát 3 To. Okrem toho bol v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 13/2010 odvolací senát nesprávne zložený aj z iného pohľadu. Zloženie senátu totiž nebolo v súlade s rozvrhom práce na rok 2011. JUDr. Miroslav Osif ako dočasne pridelený sudca bol síce sudcom najvyššieho súdu, ale na výkon funkcie bol od 1. februára 2011 do 31. júla 2011 zaradený do senátu 4 T. Z opatrenia č. 1 zo 14. januára 2011 vydaného predsedom najvyššieho súdu, ktorým zmenil a doplnil rozvrh práce na rok 2011, ale ani z časti IV čl. IV rozvrhu práce nevyplýva dôvod, pre ktorý JUDr. Miroslav Osif 15. marca 2011 rozhodoval v senáte 2 To. Sťažovateľ sa v tejto súvislosti nemôže stotožniť s názorom najvyššieho súdu uvedeným v rozsudku z 15. marca

2011, podľa ktorého už pri rozhodovaní najvyššieho súdu 18. decembra 2008 konal a rozhodoval senát 2 To, čo však sťažovateľ vtedy nenamietal. Ide o to, že nezákonnosť pri prideľovaní vecí v súvislosti s rozhodovaním o odvolaní 18. decembra 2008 sťažovateľ objektívne nemohol namietiť, lebo sa rozhodovalo na neverejnom zasadnutí, pričom následne ani z obsahu písomného vyhotovenia uznesenia nebolo zloženie senátu zistiteľné, a to aj napriek tomu, že podľa § 176 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uznesenie musí obsahovať označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, ako aj mená a priezviská osôb, ktoré sa na rozhodnutí zúčastnili.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 bolo dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

Podľa názoru sťažovateľa jeho základné právo ne byť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj obdobné právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené tým, že o jeho odvolaní rozhodol iný senát než ten, ktorému vec pôvodne napadla. Má tým na mysli uznesenie sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008. Táto nezákonnosť postihuje aj následný rozsudok sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011, pretože právo nemôže byť založené na neprávě, pričom ústavne konformné nebolo navyše ani samotné zloženie tohto senátu.

Po zrušení prvého rozsudku krajského súdu v ďalších odvolacích konaniach bolo treba za nespochybniteľných zákonných sudcov považovať každého zo sudcov senátu 3 To, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 To 44/2005 z 23. novembra 2005. Pri druhom odvolacom konaní v roku 2007 bol už v platnosti rokovací poriadok vydaný na základe zmocňujúcich ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a tento bol záväzný aj pre vtedajšieho predsedu najvyššieho súdu pri prerokovaní a vydaní rozvrhu práce na rok 2007, ku ktorému došlo jeho opatrením sp. zn. Spr. 591/2006 z 15. decembra 2006. K tomu treba poznamenať, že senát 3 To existoval v roku 2007 v pôvodnom zložení. Preto nič nebránilo postupu podľa pravidla vyplývajúceho z čl. 3 ods. 6 rokovacieho poriadku. V konečnom dôsledku to znamená, že rozvrh práce na rok 2007, ako akt riadenia predsedu súdu nebol vydaný

v súlade s rokovacím poriadkom, a teda ani so zákonom a ústavou. K tomu treba dodať, že uznesením sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008 bolo rozhodnuté diametrálne odlišne, než rozhodol pôvodný senát 3 To, pričom toto nové stanovisko bolo v ďalšom konaní záväzné a pre výsledok veci určujúce. To isté sa vzťahuje aj na rozsudok sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že opatrením č. 2 z 9. marca 2011, ktorým sa menil a dopĺňal rozvrh práce na rok 2011, bol znížený rozsah nápadu vecí do všetkých registrov senátu 2 T o jednu tretinu s účinnosťou od 9. marca 2011 do 31. marca 2011 z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti člena senátu JUDr. Libora Duřu a zároveň bol do tohto senátu dočasne pridelený sudca senátu 4 T JUDr. Miroslav Osif od 9. marca 2011 do 30. apríla 2011. K tejto zmene v zložení senátu došlo 6 dní pred rozhodnutím vecí, a to napriek tomu, že zastupovanie sudcov primárne upravuje časť IV čl. IV ods. 1 a 2 písm. a) a b) rozvrhu práce na rok 2011. Tento zásah predsedu najvyššieho súdu nespĺňal navyše ani kritériá predvídateľnosti a transparentnosti, lebo bol vykonaný spôsobom, ktorý naplnenie tejto ústavnej zásady z pohľadu strán konania vylučoval. Opatrenie č. 2 sp. zn. Spr 254/2011, Spr 289/2011 z 9. marca 2011 predstavuje ústavne nesúladnú zmenu rozvrhu práce na rok 2011, ktorá nerešpektuje možnosti zmien zákonného senátu.

Porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd sa nevysporiadal ústavne konformným spôsobom s konkrétnou argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v podanom dovolaní, a to v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Navyše podľa sťažovateľa zároveň došlo k zmene v obsadení samotného dovolacieho senátu, a to v počte, ktorý tvorí ratio decidendi pri prijímaní rozhodnutia senátu.

V súvislosti s námietkou nevysporiadania sa s konkrétnou argumentáciou sťažovateľa k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku poukazuje sťažovateľ na text dovolania, v ktorom argumentuje proti nesprávnemu prideleniu veci opätovne došlej na rozhodnutie senátu 2 T, a to predovšetkým poukázaním na ustanovenie

čl. 3 ods. 4 a 6 rokovacieho poriadku. Zároveň v tejto súvislosti poukazuje aj na nezákonnosť zloženia senátu pri rozhodovaní 15. marca 2011, keď JUDr. Miroslav Osif bol do senátu pridelený opatrením č. 2 z 9. marca 2011, ktorým sa zmenil rozvrh práce na rok 2011. I v tomto smere v podrobnostiach poukazuje na obsah dovolania.

Zásadným a kľúčovým argumentom proti zmene zákonného senátu 3 T na senát 2 T v roku 2007 a v roku 2010 bolo poukázanie na ustanovenie čl. 3 ods. 4 a 6 rokovacieho poriadku, avšak sťažovateľ namieta, že dovolací súd túto skutočnosť nielenže nevzal do úvahy, ale vo svojom uznesení 24. októbra 2013 existenciu rokovacieho poriadku ako platnej právnej normy v celom rozsahu ignoroval. Odôvodnenie uznesenia preto v tejto časti neposkytuje dostatočný základ pre jeho výrok.

Vo vzťahu k obsadeniu senátu 2 T, ktorý rozhodol 15. marca 2011, sťažovateľ zdôrazňuje, že v čase rozhodovania dovolacieho súdu (24. októbra 2013) už boli známe právne záväzné nálezy ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011, ako aj sp. zn. IV. ÚS 459/2012 z 13. augusta 2013.

Porušenie práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru aj v samotnom dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 je zrejmé podľa názoru sťažovateľa z nasledovného:

Podľa platného rozvrhu práce na rok 2013 je v osobitnej časti rozvrhu práce určené zloženie senátu 1 Tdo V tak, že predsedom senátu je JUDr. Harald Stiffel, stálymi členmi senátu a predsedami senátu sú JUDr. Peter Krajčovič, JUDr. Pavol Toman, JUDr. Milan Lipovský a JUDr. Štefan Michálik. Ďalej sú tam JUDr. Viliam Dohňanský, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Daniel Hudák. Náhradnými členmi senátu sú JUDr. Ing. Anton Jakubík, JUDr. Martin Piovartsy, JUDr. Peter Szabo, JUDr. Peter Hatala a JUDr. Gabriela Šimonová. Vo veci sťažovateľa dovolací senát 24. októbra 2013 rozhodol v zložení JUDr. Harald Stiffel – predseda senátu a sudcovia JUDr. Jana Serbová, JUDr. Peter Szabo, JUDr. Daniel Hudák a JUDr. Viliam Dohňanský. Dôvod pre takúto zásadnú zmenu v obsadení senátu nebolo možné zistiť ani následne z ustanovení osobitnej časti rozvrhu práce. Nie je tiež zrejmý dôvod na vylúčenie všetkých štyroch členov senátu a ich nahradenie náhradníkmi mimo

poradia. Podľa sťažovateľa už vôbec nemožno zistiť dôvod, pre ktorý sa v senáte nachádzala JUDr. Jana Serbová, ktorá je inak stálou členkou senátu 2 Tdo V. Sťažovateľovo dovolanie napadlo na najvyššom súde 3. júla 2013, pričom do rozhodnutia o dovolaní 24. októbra 2013 sa právna zástupkyňa sťažovateľa viackrát snažila telefonicky zistiť zloženie senátu, avšak neúspešne, s odôvodnením, že „*zloženie senátu si určí predseda senátu pred rozhodnutím*“. V rozhodujúcom období došlo aj k vydaniu niekoľkých opatrení k rozvrhu práce (č. 5 z 18. júna 2013 až č. 10 z 22. októbra 2013), no žiadne z nich sa netýkalo možnej zmeny zloženia senátu 1 Tdo V. Z toho je zrejmé, že hoci sa v dovolaní malo rozhodovať okrem iného aj o nezákonomnom zložení odvolacieho senátu, absolútne sa nerešpektovali ústavné požiadavky predvídateľnosti obsadenia súdu vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania v záujme vylúčenia reálnej možnosti relevantných námietok voči zloženiu senátu. Takáto zásadná zmena v obsadení senátu nevylučuje pochybnosti o nestrannosti rozhodnutia o dovolaní a vzbudzuje u strán konania pocit manipulácie s ich právami. Súčasne podľa sťažovateľa vyvoláva dojem účelovosti rozhodnutia a nedostatku nestrannosti súdu.

Porušenie práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho základného práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie záležitosti nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 dohovoru vidí sťažovateľ vo vyhláseniach predsedu najvyššieho súdu k rozhodovaniu ústavného súdu o právnych otázkach, ktoré boli práve v konkrétnom období rovnako predmetom rozhodovania o sťažovateľovom dovolaní. Dňa 28. októbra 2013 sa sťažovateľ v priebehu vykonávania činnosti „*zvyšovanie právneho povedomia*“ na internetovom kiosku v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová dozvedel o existencii vyhlásení predsedu najvyššieho súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti ústavného súdu. Následne požiadal právnu zástupkyňu o zaslanie výtlačkov tlačových informácií č. 63/2013 z 15. augusta 2013, č. 64/2013 z 21. augusta 2013 a č. 65/2013 z 22. augusta 2013. Ide „*o reakciu predsedu NS SR na vyhlásenie niekoľkých sudcov NS SR k včerajšiemu verdiktu ústavného súdu SR*“ zo 14. augusta 2013 a «*vyhlásenie predsedu NS SR Š. H. k rozhodnutiu Ústavného súdu SR v kauze tzv. „Duckého zmeniek“*» z 13. augusta 2013. Pritom dovolanie

sťažovateľa bolo najvyššiemu súdu predložené na rozhodnutie 3. júla 2013. Podstatnou právnou otázkou, o ktorej mal najvyšší súd rozhodnúť, bolo porušenie zákona pri prideľovaní vecí senátu, rovnako ako nezákonnosť v zmenách rozvrhu práce opatrením č. 2 z 9. marca 2011. Predseda najvyššieho súdu sa následne 13. augusta 2013 na oficiálnej stránke najvyššieho súdu vyjadril k právne identickej otázke „nezákonnosť v zmenách rozvrhu práce“, resp. k rozhodnutiu ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 459/2012, ktoré túto nezákonnosť „osvedčilo“ ako neústavnú, tak, že ju označil ako „právne nezmysly týchto sudcov“, resp. že „ich rozhodnutia sú nielen právne neobhájiteľné, ale zavádzajú korupciou a evidentnou účelovosťou“. Následne, ako to vyplýva z tlačovej informácie ústavného súdu č. 65/2013 z 22. augusta 2013, sa predseda najvyššieho súdu v rovnakých intenciách vyjadroval aj vo viacerých elektronických a printových médiách, pričom 20. augusta 2013 v súvislosti s rozhodovacou činnosťou ústavného súdu aj v otázke práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy informoval o podaní trestného oznámenia a podnetu na disciplinárne konanie na konkrétnych sudcov ústavného súdu. Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje tiež na to, že v celom priebehu už opísaných udalostí predseda najvyššieho súdu ako čelný predstaviteľ vrcholného orgánu štátnej moci zaujal právny názor, resp. prejudikoval rozhodnutie najvyššieho súdu v práve prebiehajúcej právnej veci, keď odmietol právne záväzné stanovisko ústavného súdu. Vo svetle uvedeného je nielen zjavný, ale priam nepochybný záver o účelovosti rozhodnutia o dovolaní, ako aj o nedostatku nestrannosti súdu, ktorý o ňom rozhodoval. Obava sťažovateľa, že o jeho veci nerozhodoval nestranný súd, môže byť považovaná za objektívne oprávnenú.

V súvislosti s dvojmesačnou zákonnou lehotou na podanie sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 bolo jeho obhajcovi doručené 25. novembra 2013.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 To 12/2007 v súvislosti s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi, čl. 48 ods. 1

ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 To 13/2010 v súvislosti s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 v súvislosti s právom na súdnu ochranu a s právom nebyť odňatý zákonnému sudcovi, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 v súvislosti s právom na nezávislý a nestranný súd, resp. s právom na spravodlivé súdne konanie a prerokovanie záležitosti nezávislým súdom. Ďalej žiada, aby bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie s tým, aby sa zároveň najvyššiemu súdu zakázalo pokračovať v porušovaní základného práva alebo slobody v ďalšom konaní. Domáha sa tiež, aby rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011, ako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008 boli zrušené a najvyššiemu súdu sa prikázalo obnoviť stav pred porušením označených práv. Napokon sa domáha náhrady trov právneho zastúpenia.

Z vyjadrenia podpredsedníčky najvyššieho súdu JUDr. Jarmily Urbancovej sp. zn. KP 3/2014 zo 6. februára 2014 doručeného ústavnému súdu 17. februára 2014 podaného na výzvu ústavného súdu vyjadriť sa k prijateľnosti sťažnosti najmä vo vzťahu k tvrdenému nesprávnomu zložení dovolacieho senátu 1 Tdo V vyplýva, že najvyšší súd sa v odôvodnení rozhodnutia vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa, rovnako tak aj s jeho tvrdením o nezákonnom zložení odvolacieho súdu, ktoré opakovane uplatňuje aj v konaní pred ústavným súdom, a preto najvyšší súd v tomto smere na odôvodnenie predmetného rozhodnutia poukazuje. Argument sťažovateľa, podľa ktorého v dovolacom konaní bol nezákonne zložený senát, je vzhľadom na ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku vecne neopodstatnený. Podľa tohto ustanovenia z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté

rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn. V zmysle tohto ustanovenia boli členovia senátu 1 Tdo V určení rozvrhom práce na rok 2013 okrem sudcov JUDr. Petra Szaba, JUDr. Daniela Hudáka a JUDr. Viliama Dohňanského z rozhodovania o dovolaní sťažovateľa v predmetnej trestnej veci vylúčení. Vzhľadom na túto skutočnosť predseda senátu JUDr. Harald Stiffel opatrením zo 16. októbra 2013 zložil v predmetnej trestnej veci päťčlenný senát tak, že určil za jeho členov tých sudcov, ktorých sa vylúčenie netýkalo (JUDr. Peter Szabo, JUDr. Daniel Hudák a JUDr. Viliam Dohňanský), a ďalšieho člena dovolacieho senátu, sudkyňu JUDr. Janu Serbovú, doplnil zo stálych členov senátu 2 Tdo V. Vychádzajúc z uvedeného, možno konštatovať, že zo strany senátu konajúceho o mimoriadnom opravnom prostriedku sťažovateľa nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, ale ani čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd považuje preto sťažnosť za vecne neopodstatnenú.

K vyjadreniu podpredsedníčky najvyššieho súdu bolo pripojené opatrenie predsedu senátu JUDr. Haralda Stiffela sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 zo 16. októbra 2013, ktorým určil termín neverejného zasadnutia na rozhodnutie o dovolaní podanom sťažovateľom na 24. október 2013 o 13.30 h s tým, že zo zákona sú vylúčení sudcovia, ktorí vo veci meritórne rozhodovali ako súd II. stupňa podľa pripojenej prílohy. Zároveň určil päťčlenný senát v zložení JUDr. Jana Serbová, JUDr. Peter Szabo, JUDr. Daniel Hudák a JUDr. Viliam Dohňanský.

Z prílohy opatrenia predsedu senátu označenej ako „*Zloženie senátov na Najvyššom súde SR, ktoré vo veci rozhodovali*“ vyplýva, že v trestnej veci proti sťažovateľovi sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 podľa lustrácie predchádza 27 prípadov rozhodovania najvyššieho súdu týkajúceho sa sťažovateľa, a to v časovom rozpätí od 22. októbra 2002 do 19. októbra 2011, pričom v každom prípade sú uvedené mená sudcov, ktorí sa rozhodovania zúčastnili, ako aj čísla listov jednotlivých rozhodnutí tak, ako sa tieto nachádzajú v trestnom spise.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa z 5. marca 2014 doručenej ústavnému súdu 7. marca 2014, ktorou reaguje na vyjadrenie podpredsedníčky najvyššieho súdu, vyplýva, že najvyšší súd ani teraz neodpovedal na viaceré sťažnostné námietky, a to najmä čo sa týka

ustanovenia čl. 3 ods. 6 rokovacieho poriadku. V súvislosti s námietkou nesprávneho zloženia dovolacieho senátu sa poukazuje výhradne na ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku. Z tohto ustanovenia vyplýva, že z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa zúčastnil na rozhodovaní ako sudca súdu iného stupňa. Sudca najvyššieho súdu, ktorý rozhodoval v trestnej veci ako sudca súdu II. stupňa, je sudcom súdu toho istého stupňa (najvyššieho súdu) ako sudca, ktorý rozhodoval alebo má rozhodovať v konaní o dovolaní na najvyššom súde. Preto odvolávanie sa na ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku nemá opodstatnenie a „zákonnosť“ zloženia senátu vo veci sťažovateľa absolútne neodôvodňuje. Ďalej je podstatné, že najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 13/2013 dňa 25. apríla 2013 rozhodoval o povolení obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa ako súd odvolací v zložení senátu JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Milan Karabín a JUDr. Peter Szabo. Pri aplikácii ustanovenia § 31 ods. 3 Trestného poriadku by musel byť z rozhodovania o dovolaní sťažovateľa vylúčený aj JUDr. Peter Szabo. Právna zástupkyňa dáva do pozornosti pripojený zoznam rozhodnutí najvyššieho súdu v trestnej veci sťažovateľa s uvedením zloženia jednotlivých senátov uvádza pod poradovými číslami 24 – 27 uznesenia sp. zn. 1 Tost 30 až 33/2011 z 19. októbra 2011 v zložení senátu JUDr. Pavol Toman, JUDr. Peter Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová, pričom takéto uznesenia sťažovateľovi, ale ani jeho právneho zástupcu neboli nikdy doručené. V uvedenom období bola trestná vec sťažovateľa už od 15. marca 2011 rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 právoplatne skončená a sťažovateľ bol od 7. apríla 2011 vo výkone trestu. Možno urobiť záver, že uvedenie týchto uznesení je účelovou snahou odôvodniť vylúčenie riadneho člena senátu 1 Tdo V JUDr. Pavla Tomana a náhradných členov senátu JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej z rozhodovania o dovolaní sťažovateľa. V skutočnosti jediným členom senátu, u ktorého by bolo možné pochybovať o jeho zaujatosti, bol JUDr. Peter Krajčovič, keďže tento bol predsedom senátu, ktorý 15. marca 2011 pod sp. zn. 2 To 13/2010 v trestnej veci sťažovateľa naposledy rozhodol právoplatným rozsudkom, ktorý bol potom napadnutý dovolaním. Sťažovateľ ďalej upozorňuje, že z opatrenia predsedu senátu zo 16. októbra 2013, ktorým vylúčil sudcov a následne zložil päťčlenný senát 1 Tdo V, nie je zrejmé, podľa akého zákonného ustanovenia, resp. akého ustanovenia rozvrhu práce na rok 2013 postupoval, ale ani to, aké ustanovenie rozvrhu

práce ho k tomuto postupu blanketárne splnomocnilo. Primárnym predpisom pre dopĺňanie senátu pri vylúčení člena senátu Tdo V je poznámka č. 1 v osobitnej časti rozvrhu práce, podľa ktorej ak došlo k vylúčeniu predsedu senátu alebo člena senátu Tdo V, doplnenie senátu vykoná riadiaci predseda senátu spomedzi náhradných členov senátu podľa poradia, v akom sú v prehľade o zložení senátu uvedení. Ak nie je možné takto senát doplniť, postupuje sa podľa všeobecnej časti rozvrhu práce. Podľa čl. IV ods. 2 rozvrhu práce na rok 2013 (všeobecná časť) ak došlo k vylúčeniu predsedu senátu z prerokovania a rozhodovania vecí, zastupuje ho ďalší predseda toho istého senátu v poradí uvedenom v osobitnej časti rozvrhu práce. Ak je v senáte len jeden predseda senátu, zastupuje ho predseda zastupiteľského senátu. Ak je v zastupujúcom senáte viac predsedov senátov, určí zastupujúceho predsedu senátu riadiaci predseda zastupujúceho senátu. Ak sa predsedom senátu stal ďalší predseda senátu, tretím členom senátu sa stane votant zo zastupujúceho senátu, v prípade viacerých votantov určí zastupujúceho votanta riadiaci predseda zastupujúceho senátu. Rovnako v zmysle čl. V ods. 2 prvej vety rozvrhu práce na rok 2013 rozhoduje o zastupovaní sudcov riadiaci predseda zastupujúceho senátu. Podľa čl. V ods. 3 rozvrhu práce na rok 2013 ak v osobitnej časti nie je ustanovené inak, zastupujúcim senátom je senát s najbližším vyšším poradovým číslom, senát s najvyšším poradovým číslom zastupuje senát s najnižším poradovým číslom. V zmysle týchto ustanovení mal preto o vylúčení sudcov rozhodovať senát. Následne zastupujúcich sudcov mal zrejme analogickým postupom určiť riadiaci predseda zastupujúceho senátu (v danom prípade senátu 2 Tdo V).

Z vyjadrenia predsedníčky najvyššieho súdu č. k. KP 3/2014-5 z 11. novembra 2014 doručeného ústavnému súdu 24. novembra 2014, ktorým zaujíma stanovisko k veci po jej prijatí na ďalšie konanie, vyplýva, že sťažnosť považuje za vecne neopodstatnenú. Senáty v trestných veciach vedených pod sp. zn. Tdo V sú zložené z predsedu senátu ad hoc zo sudcov, ktorí sú zaradení do príslušného senátu v zmysle rozvrhu práce pre daný rok. K predmetnému zloženiu tohto senátu sa vyjadrovala už podpredsedníčka najvyššieho súdu, preto je potrebné na toto vyjadrenie odkázať. Právne závery, ktoré viedli dovolací súd

k odmietnutiu dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, sú súčasťou náležitého a vnútorne konzistentného odôvodnenia, na ktoré predsedníčka najvyššieho súdu odkazuje.

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa z 8. decembra 2014 doručenej ústavnému súdu 10. decembra 2014, ktorou reaguje na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu, vyplýva, že najvyšší súd neuvádza žiadne nové skutočnosti či argumenty, pretože odkazuje len na argumenty obsiahnuté v rozhodnutiach, ako aj v skoršom stanovisku zo 6. februára 2014.

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011. Podľa názoru najvyššieho súdu v súvislosti s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej odvolací súd rozhodoval v nezákonnom zložení, treba konštatovať, že predmetná trestná vec bola senátu 2 To v zložení z predsedu senátu JUDr. Juraja Majchráka a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Ing. Antona Jakubíka, ktorý rozhodol uznesením sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008, pridelená na základe zásad stanovených v čl. II bode 2 rozvrhu práce na rok 2007. Podľa tohto článku sa zapisovanie do registrov vecí uskutočňuje pomocou výpočtovej techniky – elektronickej podateľne, podľa zásad uvedených v tomto rozvrhu práce. V prípade nemožnosti využitia technických a programových prostriedkov sa postupuje podľa ustanovení § 8 až § 12 Kancelárskeho poriadku v zmysle zásad uvedených v tomto rozvrhu práce, a to podľa poradia nápadu vecí. V danom prípade bol spis pridelený v elektronickej podateľni pomocou výpočtovej techniky náhodným spôsobom. Pravidlo, podľa ktorého sa v zmysle uvedeného nepostupuje vo veciach, ktoré opätovne napadli na najvyšší súd po tom, ako tento už konal a rozhodol o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, pretože v takom prípade koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom v senáte, ktorý vec vybavil, prípadne rozhodol naposledy, v rozvrhu práce na rok 2007 stanovené nebolo. Stalo sa tak až v čl. II bode 3 rozvrhu práce na rok 2008. Predmetná trestná vec teda podľa

tohto pravidla ani nemohla byť odňatá „zákonnému senátu 3 T (senátu, ktorý o odvolaní sťažovateľa rozhodoval v roku 2005) a bezdôvodne pridelená do senátu 2 T, navyše podľa nesprávne interpretovaných zásad stanovených na zastupovanie sudcov uvedených v čl. IV.“, ako sa mylne domnieva sťažovateľ. Sťažovateľ ďalej namietal aj zloženie senátu, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011, v tom smere, že jeden z členov senátu, dočasne pridelený sudca JUDr. Miroslav Osif, bol podľa rozvrhu práce zaradený do senátu 4 T, a preto nie je zrejmé, z akého dôvodu sa zmenilo zákonné zloženie senátu v jeho trestnej veci. Podľa čl. II bodu 3a rozvrhu práce na rok 2010 sa podľa už spomínaného odseku 2 nepostupuje v trestných veciach, ktoré opätovne došli na najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní po tom, ako tento už konal a rozhodol o odvolaní, alebo ak konal a rozhodol vo veci samej o mimoriadnom opravnom prostriedku. V takom prípade koná a rozhoduje senát, v ktorom pôsobí sudca, ktorý bol sudcom spravodajcom v senáte, ktorý o vyššie uvedenej veci v jej merite rozhodol naposledy. So zreteľom na uvedené bol spis v trestnej veci sťažovateľa po predložení veci na najvyšší súd 10. augusta 2010 pridelený do senátu 2 To podľa čl. IV a čl. II bodu 3a rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2010 per analogiam. Opatrením č. 2 z 9. marca 2011 bol znížený rozsah nápadu vecí do všetkých registrov senátu 2 T o jednu tretinu s účinnosťou od 9. marca 2011 do 31. marca 2011 z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti člena senátu JUDr. Libora Dužu a zároveň bol do tohto senátu dočasne pridelený sudca senátu 4 T JUDr. Miroslav Osif od 9. marca 2011 do 30. apríla 2011.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 30/2011 z 19. októbra 2011 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť odsúdeného [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 33/2002 z 15. júla 2011 o jeho povinnosti nahradiť štátu trovy obhajoby vo výške 1 866,23 €. Vo veci rozhodovali sudcovia JUDr. Pavol Toman, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 31/2011 z 19. októbra 2011 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť odsúdeného [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 33/2002 z 15. júla 2011 o jeho povinnosti nahradiť štátu trovy náhradnej

obhajoby vo výške 444,90 €. Vo veci rozhodovali sudcovia JUDr. Pavol Toman, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 32/2011 z 19. októbra 2011 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 33/2002 z 15. augusta 2011 o jeho povinnosti nahradiť štátu trovy náhradnej obhajoby vo výške 716,70 €. Vo veci rozhodovali sudcovia JUDr. Pavol Toman, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 33/2011 z 19. októbra 2011 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 T 33/2002 z 15. augusta 2011 o jeho povinnosti nahradiť štátu trovy náhradnej obhajoby vo výške 716,70 €. Vo veci rozhodovali sudcovia JUDr. Pavol Toman, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv

a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 konal a rozhodol v nesprávnom zložení senátu. Dovolací senát totiž nebol zložený v súlade s rozvrhom práce na rok 2013. Predovšetkým bolo v tejto súvislosti aplikované ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku, hoci sa tak nemalo stať, pretože sudcov najvyššieho súdu rozhodujúcich v odvolacom konaní nemožno považovať za sudcov súdu iného stupňa ako sudcov najvyššieho súdu rozhodujúcich v dovolacom konaní. Napokon aj keby sa malo aplikovať ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku, dovolací senát nebol zložený v súlade s rozvrhom práce. Okrem toho sa najvyšší súd v dovolacom konaní ústavne konformným spôsobom nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa obsiahnutou v dovolaní, a to v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Najvyšší súd je presvedčený, že žiadna z námietok sťažovateľa vo vzťahu voči dovolaciemu konaniu nie je dôvodná.

Z pohľadu ústavného súdu prichodí predovšetkým vo všeobecnej rovine konštatovať, že základné právo na zákonného sudcu treba pokladať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného prideľovania súdnej agendy a aby bol vylúčený – pre rôzne dôvody a rozličné účely – výber súdov a sudcov „ad hoc“ (I. ÚS 239/04).

Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 ústavy, a preto rozhodnutie vydané v takomto konaní nemôže byť ústavne akceptovateľné (III. ÚS 116/06).

Podľa § 31 ods. 3 prvej a druhej vety Trestného poriadku z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa ods. 2 vylúčený sudca(...), ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednávanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa.

Sťažovateľovu námietku, podľa ktorej sudcovia najvyššieho súdu rozhodujúci o odvolaní sú sudcami súdu toho istého stupňa ako sudcovia najvyššieho súdu rozhodujúci o dovolaní, nemožno z pohľadu ústavného súdu akceptovať. I keď podľa doslovného výkladu tohto ustanovenia ide o sudcov súdu toho istého stupňa, z funkčného hľadiska treba dovolacie konanie považovať za konanie iného (vyššieho) stupňa, a preto aj sudcov rozhodujúcich v dovolacom konaní treba považovať pre účely dovolacieho konania za sudcov odlišného stupňa. Pri doslovnom výklade, ktorý zastáva sťažovateľ, by nebol rešpektovaný zmysel tohto ustanovenia, ktorý má zabezpečiť možnosť preskúmania

rozhodnutí súdov nižšieho stupňa čo najobjektívnejším spôsobom, teda aj tým, že prieskum vykonávajú odlišní sudcovia.

Možno konštatovať, že najvyšší súd ústavne aplikovateľným spôsobom aplikoval v dovolacom konaní ustanovenie § 31 ods. 3 Trestného poriadku.

Sťažovateľ nepovažuje zloženie dovolacieho senátu za súladné s rozvrhom práce ani pri aplikácii ustanovenia § 31 ods. 3 Trestného poriadku. V tejto súvislosti tvrdí, že bezdôvodne boli zo senátu vyradení JUDr. Pavol Toman a JUDr. Pavol Farkaš (stáli členovia senátu), ako aj JUDr. Gabriela Šimonová (náhradná členka senátu). K ich vyradeniu došlo na tom základe, že títo sudcovia rozhodovali vo veciach sp. zn. 1 Tost 30/2011, sp. zn. 1 Tost 31/2011, sp. zn. 1 Tost 32/2011 a sp. zn. 1 Tost 33/2011, pričom podľa sťažovateľa žiadne z uvedených rozhodnutí mu nikdy doručené nebolo, z čoho usudzuje, že títo sudcovia v jeho veci nerozhodovali.

Podľa zistenia ústavného súdu vo všetkých uvedených veciach boli vydané uznesenia 19. októbra 2011, ktorými boli preskúmané uznesenia krajského súdu týkajúce sa povinnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nahradiť štátu trovy ich obhajoby.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že uvedené uznesenia najvyššieho súdu boli vydané po právoplatnom skončení trestného konania vedeného proti sťažovateľovi (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 13/2010 z 15. marca 2011), pričom z ich obsahu vyplýva, že sa osoby sťažovateľa nijako nedotýkajú.

Na základe dosiaľ uvedeného možno ustáliť, že vyradenie sudcov JUDr. Pavla Tomana, JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej z konania a rozhodovania o dovolaní sťažovateľa nebolo v súlade s rozvrhom práce.

Zloženie dovolacieho senátu nepovažuje sťažovateľ za správne ani v súvislosti s nevyradením náhradného člena senátu JUDr. Petra Szaba, keďže tento 25. apríla 2013

v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 13/2013 spolurozhodoval o povolení obnovy konania (senát v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Milan Karabin a JUDr. Peter Szabo).

Uvedenú námietku sťažovateľa nepovažuje ústavný súd za dôvodnú, keďže išlo o konanie nasledujúce po právoplatnom skončení trestnej veci sťažovateľa. Sudcovia, ktorí o návrhu na obnovu konania rozhodovali, sa teda nezúčastnili rozhodovania o vine a treste.

Ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného konštatuje, že nesprávnym zložením dovolacieho senátu najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na zákonného sudcu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ústavy, základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie veci nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bol 1 výroku nálezu).

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 9/2013 z 24. októbra 2013 a vec vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom konaní bude najvyšší súd povinný rozhodnúť v senáte zloženom v súlade s rozvrhom práce, teda tak, aby o dovolaní sťažovateľa konali a rozhodovali zákonní sudcovia. Ich úlohou bude opätovne hodnotiť dovolacie námietky sťažovateľa. Ide predovšetkým (popri ďalších) o námietku, podľa ktorej odvolací senát najvyššieho súdu nebol správne zložený, a to vzhľadom na to, že hoci prvýkrát rozhodoval najvyšší súd v odvolacom konaní v roku 2005 v senáte 3 To, napriek tomu v ďalších odvolacích konaniach už bola vec pridelená inému senátu, a to senátu 2 To, i keď podľa ustanovenia

čl. 3 ods. 6 rokovacieho poriadku mala byť vec pridelená tomu senátu, ktorému bola pridelená pôvodne. Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že i keď rozvrh práce v roku 2007 túto zásadu nezohľadňoval, bolo treba aplikovať uvedené ustanovenie rokovacieho poriadku, ktorý je právnym predpisom vyššej právnej sily než rozvrh práce. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že sťažovateľ uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 12/2007 z 18. decembra 2008 (teda v poradí druhé rozhodovanie najvyššieho súdu v odvolacom konaní) nenapadol na ústavnom súde, teda nevyužil možnosť namietať porušenie jeho základného práva na zákonného sudcu nesprávnym zložením odvolacieho senátu.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia advokátkou v sume 417,98 € (bod 3 výroku nálezu). Ide o dva úkony právnych služieb v roku 2013 (prevzatie a príprava zastupovania a sťažnosť) po 133,16 € a o jeden úkon právnych služieb v roku 2014 (vyjadrenie z 5. marca 2014) v hodnote 134 €. Ďalej mu patril aj režijný paušál dvakrát po 7,81 € a jedenkrát 8,04 €.

Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Tým, že ústavný súd zrušil dovolacie uznesenie najvyššieho súdu, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu k odvolaciemu konaniu vedenému najvyšším súdom pod sp. zn. 2 To 13/2010 prešla znovu na najvyšší súd ako dovolací súd. Vo svojich dôsledkoch to znamená, že ústavný súd už nemá právomoc konať o tej časti sťažnosti (pôvodne prijatej na ďalšie konanie), ktorá smeruje proti konaniu vedenému najvyšším súdom pod sp. zn. 2 To 13/2010.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd postupom podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku konanie zastavil v časti týkajúcej sa namietaného porušenia označených práv v konaní vedenom najvyšším súdom pod sp. zn. 2 To 13/2010 (bod 4 výroku nálezu).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133, časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2015